



LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X, Y SKUNDO PRIEŠ VALSTYBINĘ SAUGOMŲ TERITORIJŲ TARNYBĄ PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

2024 m. balandžio 23 d. Nr. 4D-2024/1-225
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2024 m. kovo 12 d. gavo X, Y (toliau – Pareiškėjai) skundą dėl Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Tarnyba) atsakingų pareigūnų veiksmų (neveikimo), dėl nepateikto atsakymo į Pareiškėjų 2024 m. sausio 31 d. prašymą (toliau – prašymas), kuris Tarnyboje gautas 2024 m. vasario 5 d., reg. Nr. V2-113 (toliau – Skundas).

2. Pareiškėjai Skunde nurodo: „[...] iki 2024-03-07 nesame gavę jokio atsakovės Tarnybos priimto sprendimo ir visa su sprendimu susijusios medžiagos. Buvo skambinta daugybę kartų atsakovei Tarnybai, kodėl nepateikiamas priimtas sprendimas ir visa su sprendimu susijusi medžiaga, buvo pažadėta, kad bus artimiausiu metu pateiktas. [...]. Mes pareiškėjai nebuvom informuoti apie pradėtą ir baigtą procedūrą, kurios metu kaip suprantam dabar buvo priimtas Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktorės 2023-09-21 įsakymas Nr. V-93 dėl natūralių pievų ir ganyklų, pelkių ir šaltininių žemėlapių patvirtinimo, kurio pagrindu mūsų pareiškėjų sklypas buvo be jokio teisinio pagrindo įtrauktas į natūralių pievų ir ganyklų teritoriją“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

3. Pareiškėjai Seimo kontrolierės prašo: „1. Įpareigoti atsakovę Valstybinę saugomų teritorijų tarnybą prie Aplinkos ministerijos skubos tvarka priimti ir pateikti pareiškėjams atsakovės Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos sprendimą ir visą su tuo susijusią medžiagą dėl mūsų Pareiškėjų atsakovei Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos (toliau Tarnyba) 2024-02-04 pateikto (2024-01-31) prašymo su priedais (Reg. Nr. V2-113 data 2024-02-05) dėl natūralių pievų ir ganyklų žemėlapių (specialiųjų žemės naudojimo sąlygų) keitimo tikslu dėl apsisprendimo pateikti skundą LAGK arba teismui; 2. Priimti atitinkamas drausmines poveikio priemones atsakovės Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktorės ir kitų tarnautojų (darbuotojų) atžvilgiu; 3. Siūlyti kolegialiai institucijai, įstaigos vadovui ar aukštesniajai institucijai skirti nusižengusiems atsakingiems atsakovės Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktorei, tarnautojams (darbuotojams) dėl netinkamos darbų kontrolės vykdymo drausmines nuobaudas; 4. Apie Seimo kontrolieriaus priimtą sprendimą ir visą su tuo susijusią medžiagą prašome pateikti pareiškėjų nurodytais el. p.“

4. Pareiškėjai su Skundu pateikė Tarnybai adresuoto prašymo su priedais kopiją, 18 lapų.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė, gavusi Pareiškėjų Skundą, siekdama išsiaiškinti Skundo aplinkybes, 2024 m. kovo 21 d. raštu Nr. 4D-2024/1-225/3D-576 dėl informacijos ir ją patvirtinančių dokumentų gavimo kreipėsi į Tarnybos direktorių, prašydama pateikti atsakymus į klausimus.

6. Tarnyba 2024 m. balandžio 15 d. raštu Nr. V3-1213 (Seimo kontrolierių įstaigoje raštas gautas 2024 m. balandžio 16 d., reg. Nr. 1D-721) pateikė toliau nurodytą informaciją:

6.1. Tarnyba Pareiškėjų prašymą gavo ir Dokumentų valdymo bendrojoje informacinėje sistemoje užregistravo 2024 m. vasario 5 d., reg. Nr. V2-113.

6.2. „Tarnyba visas funkcijas susijusias su SŽNSĮ [Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo] įgyvendinimu [su kuo susijęs Pareiškėjų prašymas] vykdė ir vykdo turimais (minimaliais) žmogiškaisiais ištekliais, todėl Tarnybos specialistams išaugęs darbo krūvis ir yra nukrypstama nuo Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatyme, Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose 2007 m. rugpjūčio 22 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 875 „Dėl asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ įtvirtintų terminų. Tarnyba siekdama spartinti atsakymų parengimą, peržiūri procesus, perskirsto krūvius, ieško kitų galimybių, kaip įmanoma operatyviau atsakyti į asmenų prašymus. Atsižvelgiant į tai, kad paklausimų buvo gauta daugiau nei 1000, todėl asmenų prašymai nagrinėjami eilės tvarka, kurie buvo pateikti anksčiau nei pareiškėjų. Tarnyba supranta situacijos rimtumą, ir imasi visų veiksmų, kad tokia situacijos nesikartotų.“

6.3. „[...] įgyvendinant SŽNSĮ nuostatas, laikotarpiu nuo 2023-09-25 iki metų pabaigos buvo gavusi 796 paklausimus. Elektroniniu paštu buvo gauti 1122 elektroniniai laiškai. Taip pat labai intensyviai vyko konsultacijos telefonu, kai per dieną buvo sulaukiama per 1000 skambučių. [...] Tarnyba susidūrė su didžiuliu iššūkiu įgyvendinant teisės aktų reikalavimus. Pareiškėjų prašymo nagrinėjimo terminas, Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalies pagrindu nebuvo pratęstas papildomam 10 darbo dienų terminui, dėl gautų paklausimų skaičiaus.“

6.4. „Tarnyba [...] parengė ir visiems Tarnybos darbuotojams elektroniniu paštu išsiuntė (pridedamas elektroninio laiško nuorašas) rekomendacijas (pridedama), kuriose nurodoma kad visi asmenų prašymai, skundai privalo būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų, arba terminą pratęsiant 10 darbo dienų ir apie tai per 5 darbo dienas informuojant pareiškėją.“

6.5. Į Pareiškėjų prašymą Tarnyba atsakymą pateikė 2024 m. kovo 29 d. raštu Nr. V3-1064 „Dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų“ (pridedama). Šis atsakymas Pareiškėjams išsiųstas 2024 m. balandžio 2 d. elektroniniu paštu (pridedamas 2024 m. balandžio 2 d. elektroninio laiško nuorašas).

6.6. Tarnyba 2024 m. kovo 29 d. raštu Nr. V3-1064 patenkino Pareiškėjų prašymą, Pareiškėjus informuodama, kad „[...] priėmė sprendimą pažymėtą pievą išimti iš natūralių pievų ir ganyklų žemėlapiu, nes buvo nustatyta, kad Sklype esanti pieva neatitinka Kriterijų (pieva sausinama drenažo rinktuvais; Sklype nevyrauja natūralūs laukiniai augalai, saugotini dėl jų svarbos žemės ūkio naudmenų plotų biologinei įvairovei). Natūralių pievų ir ganyklų žemėlapiu pakeitimai bus tvirtinami Tarnybos direktoriaus įsakymu 2024 m. antrąjį pusmetį. Informacija apie žemėlapiu pakeitimus bus perduota Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui, tuomet įstatymų numatyta tvarka bus patikslinti Nekilnojamojo turto registro duomenys ir panaikinta Sklype nustatyta specialioji žemės naudojimo sąlyga.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

7. Lietuvos Respublikos *Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnis* – „3. Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.“

Tyrimo išvados

8. Apibendrinus Skundo tyrimo metu gautą informaciją, dokumentus (kopijas), konstatuotina:

8.1. Tarnyba atsakymą į Pareiškėjų prašymą pateikė 2024 m. kovo 29 d. raštu Nr. V3-1064 „Dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų“, kuriuo patenkino Pareiškėjų prašymą, t. y. priėmė sprendimą išimti Pareiškėjams nuosavybės teise priklausantį sklypą iš natūralių pievų ir ganyklų teritorijos (pažymėtą pievą išimti iš natūralių pievų ir ganyklų žemėlapiu). Kaip nurodyta Tarnybos minėtame rašte, natūralių pievų ir ganyklų žemėlapiu pakeitimai bus tvirtinami Tarnybos direktoriaus įsakymu 2024 m. antrąjį pusmetį. Informacija apie natūralių pievų ir ganyklų žemėlapiu pakeitimus bus perduota Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui, tuomet įstatymų numatyta tvarka bus patikslinti Nekilnojamojo turto registro duomenys ir panaikinta Pareiškėjų žemės sklype nustatyta specialioji žemės naudojimo sąlyga (pažymos 6.6 papunktis).

8.2. Tarnyba parengė ir visiems Tarnybos darbuotojams elektroniniu paštu išsiuntė rekomendacijas dėl asmenų prašymų nagrinėjimo terminų laikymosi.

9. Skundo tyrimo metu nustatyta aplinkybė, kad Tarnyba, gavusi Seimo kontrolierės kreipimąsi (2024 m. kovo 21 d. raštą Nr. 4D-2024/1-225/3D-576), nedelsdama pati ėmėsi aktyvių veiksmų ir nevilkindama išnagrinėjo Pareiškėjų prašymą bei priėmė sprendimą, kuriuo patenkino Pareiškėjų prašymą, rodo Tarnybos gerą valią ir siekį tinkamai tarnauti žmonėms (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalis), taip pat užtikrinti gero viešojo administravimo principo įgyvendinimą.

10. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalyje reglamentuota, kad skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia (pažymos 7 punktas).

11. Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba 2024 m. kovo 29 d. raštu Nr. V3-1064 pateikė atsakymą į Pareiškėjų prašymą, kuriuo patenkino Pareiškėjų prašymą, Pareiškėjų Skundo tyrimas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalies nuostatomis, nutrauktinas.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

12. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia

X, Y skundą dėl Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos atsakingų pareigūnų veiksmų (neveikimo), dėl nepateikto atsakymo į Pareiškėjų 2024 m. sausio 31 d. prašymą, kuris Tarnyboje gautas 2024 m. vasario 5 d., reg. Nr. V2-113, tyrimą nutraukti.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

13. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė rekomenduoja Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriui:

13.1. pateikti Pareiškėjams išsamų paaiškinimą, dėl kokių priežasčių natūralių pievų ir ganyklų žemėlapių pakeitimai Tarnybos direktoriaus įsakymu bus tvirtinami tik 2024 m. antrąjį pusmetį, kuo vadovaujantis šis terminas nustatytas;

13.2. imtis veiksmų, kad natūralių pievų ir ganyklų žemėlapių pakeitimai būtų patvirtinti nevilkinant, ypač atsižvelgiant į tai, jog Pareiškėjų prašymas dėl žemėlapių pakeitimo Tarnyboje buvo gautas 2024 m. vasario mėnesio pradžioje, o Pareiškėjų žemės sklypas 2023 m. rugsėjo 21 d. į natūralių pievų ir ganyklų žemėlapių buvo įtrauktas nepagrįstai.

Primenama, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriams turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolierių siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė